

UNA COMMEMORACIÓ DURABLE

La commemoració del VII^è centenari de la naixença de Ramon Llull ha tingut, darrerament, noves manifestacions. En poc temps han aparegut tres fascicles extraordinaris dedicats íntegrament a Llull, corresponents a tres publicacions catalanes de prou anomenada: «La Paraula Cristiana», «Estudis Franciscans» i «La Nostra Terra». Les dues primeres són datades a Barcelona, lloc de llur aparició normal, i la darrera a Palma de Mallorca. L'extraordinari d'«Estudis Franciscans», sobretot, és digne de la Commemoració dins la irregularitat inevitable en allò que afecta l'interès dels articles amb què es presenten comunament aquests reculls. Tot amb tot, alguns dels articles apareguts en aquests extraordinaris lul·lians mereixen ésser retinguts pels que segueixen el procés de reincorporació a l'actualitat de la magna figura de Llull.

Aquests tres extraordinaris, donada la data insegura de la naixença del nostre primer líric, arriben just, però a temps. Les aportacions als actes del centenari són ben oportunes. (Puix que aquests actes, malgrat de certes aparences, han estat migrats).

Han estat migrats; malgrat l'esforç d'alguns lul·lians meritíssims; malgrat dels articles apareguts dins la premsa catalana. Malgrat de cursets i conferències. Amb tot i els interessants fascicles a què hem al·ludit abans. I després de valorar l'aportació, en llibres, d'algunes cases editorials. Han estat uns actes migrats. Catalunya, a l'hora precisa del seu redreçament cultural, resta, a les acaballes del 1934, en dèficit davant Ramon Llull.

Goso dir que Catalunya, autònoma, s'ha portat «miserablement» amb Llull en ocasió d'aquest centenari. Per tal com no era el sisè ni el vuitè, ans el setè, això és, corresponia al 1933 o al 1934, data única en la història de la renaixença catalana.

No és pas que lamenti l'absència (jo l'he demanat) d'un monument —el millor és el de les *Obres de Ramon Llull*, en curs de publicació a Palma de Mallorca, a cura de Salvador Galmés— ni la presència de cap autoritat en una revetlla literària, pedant i inútil. Ans la incorporació total de Catalunya, a l'hora de la seva «naixença», a l'esperit de Llull, dalerós de coneixença, de veritat i d'universalitat.

He escrit —i dit en diverses conferències de propaganda lul·liana— que, al meu entendre, Llull representava globalment totes les característiques del català. Sublimades: poeta i apòstol, particularista (l'adopció de la llengua vulgar) i universalista, intel·lectualista i realista, artista i metafísic. Per damunt de tot, *foll de passió d'unitat*, antiseparatista, integrador, catòlic.

Qualitats i defectes dels catalans són qualitats i defectes que descobrireu en Llull. Qualitats i defectes en Llull, gegantins i generosos, són en cada catalanet d'avui minsos i mesquins. Els que en molts catalans d'avui són negatius, en Llull eren positius. En ell prevalien, gairebé sempre, les qualitats més específicament terrals. I els defectes més característicament nacionals. Res no censurem d'un català d'avui que no poguéssim censurar, al ras de la mesura comuna, en Llull. Però en ell cap mesura no és pròpia, perquè ens mesura tots: els del segle XIII i els del segle XX.

Ramon Llull, generalment furiós d'unitat i de síntesi, és, genialment, el Català.

Si Catalunya no hagués confós, d'anys ha, la politiqueta amb la política (Catalunya falla per no tenir una política, per no ésser el Catalanisme una *política*, per ésser, la «política»), hauria aprofitat el Centenari de Llull per elevar-nos a tots, amb defectes i qualitats, a Llull. Per engrandir els nostres defectes i les nostres qualitats a l'escola lul·liana. Per ésser folls de franca follia amb Llull amb les enceses de les seves impulsions líriques i polítiques. (Tot l'apostolat de Llull és una política unitària, constructiva, persuasiva —democràtica—, antibèl·lica).

Només l'esforç d'algunes empreses editorials ha permès que la commemoració del setè centenari de la naixença de Ramon Llull fos, al cap de dos anys, durable.

Bé puc fer vots perquè esdevingui permanent.

[*La Publicitat*, 30-XI-1934]